

МОДЕЛІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ УКРАЇНИ

Каратай Т. М., студентка групи Ф 5/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лункіна Т. І.

Миколаївський національний аграрний університет

На сучасному етапі економічного розвитку в Україні навряд чи знайдеться представник бізнесу, який заперечуватиме важливість ведення бізнесу відповідно до норм корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). На прикладі європейського і світового досвіду зараз достатньо детально розроблено основні напрями і критерії впровадження соціальної відповідальності у бізнес-стратегію компаній, існують міжнародні стандарти соціальної звітності, яка поступово стає такою ж нормою, як річні фінансові звіти компаній. Розпочався процес вироблення специфіки впровадження КСВ у різних сферах бізнесу, не оминула участь і банківських установ.

Питання КСВ вивчали такі науковці та вчені як: А. Керол, Т. Роулі, Б. Берман, Д. Зігель, З. М. Карасьова, А. А. Решетняк, С. В. Мельник [1] та інші.

Сьогодні виділяють три найбільш розповсюджені моделі корпоративної соціальної відповідальності, а саме американська, європейська, японська.

В американській моделі навіть на сьогоднішньому етапі переважає філантропічний підхід, що передбачає розподіл частини прибутку компанії для інвестування її суспільно-корисних ініціатив. Подібного роду добродійна діяльність часто не пов'язується з основною діяльністю компанії і легко може бути скорочена залежно від економічної ситуації і політики компанії [4].

Яскравим прикладом американської моделі соціально відповідальної поведінки компанії може бути соціальна політика деяких банків, що функціонують на території України. Наприклад UniCredit Bank розглядає соціальну відповідальність саме як спонсорську та філантропічну. Окрема частину прибутку спрямовується на спонсорство та добровільну допомогу нужденним. Банк більше увагу зосереджує дітям, молоді, та інвалідам війни. Спрямовує кошти на освіту, охорону здоров'я та спорт [2].

А ось Райффайзен Банк Аваль сприймає КСВ як загальне поняття. Керівництво української дочірньої компанії все ж особливу увагу приділяє саме філантропії, про що свідчить інформація представлена на сайті банку. Основний акцент у благодійній діяльності банку – це підтримка дитячих закладів для сиріт та дітей із проблемних сімей, а також дитячих лікувальних закладів. Крім того, банк активно підтримує проекти, спрямовані на розвиток культури та духовності українців [3].

Всі ці приклади політик КСВ банківських установ є тим самим доказом дієвості і ефективності американської моделі КСВ.

Таке широке використання такої моделі пояснюється тим, що її легко реалізувати, а з погляду інвестора, участь в добродійній діяльності характеризує її як соціально стійку. А також вона більше підтримується населенням та громадськими організаціями.

Відповідно до європейської моделі КСВ, соціально-відповідальна діяльність банку пов'язана з досягненням її бізнес-цілей і є частиною стратегії привабливості. Практично всі ініціативи, що фінансуються банком в рамках такої моделі, мають безпосередньо стосуватися підвищення прибутку [4].

Європейської моделі КСВ дотримується німецький Deutsche Bank AG. Цей банк розглядає КСВ як інвестиції в суспільство та дотримується стратегії сталого розвитку. Основним завданням є підтримка міжнародної конкурентоспроможності банку задля отримання відповідного прибутку та росту банку. Другим пріоритетом банку, як соціально відповідальної одиниці, є підтримка соціальних проектів [5].

Серед українських банків дану модель намагався перейняти банк Хрещатик, але на сьогоднішній день банк був ліквідований.

З погляду інвестора, європейська модель є привабливішою при оцінці соціально відповідальної поведінки компанії, оскільки може бути виміряною конкретними результатами, у тому числі й грошовими.

Соціальна відповідальність корпорації в Японії підтримується культурними традиціями країни. Для зазначеної моделі характерним є сприйняття підприємства як “виробничої сім'ї” [4].

Яскравими представниками реалізації японської моделі КСВ є такі банки, як Mizuho, Mitsubishi UFJ та Sumitomo Mitsui.

Особливості розуміння соціальної відповідальності у межах азійської моделі виявляються в специфічних інститутах “довічного найму”, “принципі старшинства” при оплаті праці і просуванні по службі. Ці механізми не закріплені законодавчо, але є практично соціальним імперативом, що реалізовується в більшості крупних компаній.

Таким чином виділяють три основні моделі корпоративної соціальної відповідальності: американська, європейська та азійська. Вони відрізняються одна від одної, але їх об'єднує головна ціль, а саме добровільна діяльність на користь суспільства, реалізація соціальних проектів та покращення умов навколишнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник С. В. Шляхи стимулювання соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу [Електронний ресурс] / С. В. Мельник, Т. А. Тресвятська, Л. В. Будьонна – Режим доступу : www.lir.lg.ua/shlahi.doc
2. Офіційний сайт Укрсоцбанк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.ukrsotsbank.com/>
3. Офіційний сайт Райффайзен Банк Аваль [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.aval.ua/ru/>

4. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності [Текст] / кін. автор. : О. Лазоренко, Р. Колишко, та ін. – К. : Енергія. – 2008. – 96 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://ru.ukrsotsbank.com/>

5. Redman E. Three Models of Corporate Social Responsibility: Implications for Public Policy [Електронний ресурс] // Surveys: Policy and Social Perspectives from Community, Political, and Corporate Leaders : Roosevelt review. - Summer 2005, P. 95-108. – Режим доступу : <http://files.meetup.com/1325336/Three%20Models%20of%20CSR.pdf>

УДК 336.71:3.085

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Мікуляк К. А., студентка групи Ф 5/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лункіна Т. І.

Миколаївський національний аграрний університет

За сучасних умов банківська установа – це не лише інститут фінансового ринку, який формує та розподіляє кредитні ресурси для отримання максимального фінансового результату, а й фінансова установа на ринку фінансових послуг, для якої соціальна роль та репутація у суспільних економічних відносинах стають першочерговими критеріями забезпечення їхньої конкурентоспроможності [2]. Одним із інструментів та методів забезпечення конкурентоспроможності банківської установи виступає її соціальна відповідальність, яка підвищує довіру до неї з боку клієнтів та конкурентів [1].

Питання впливу соціальної відповідальності на конкурентоспроможність банківських установ досліджували вітчизняні вчені та науковці, серед яких варто відмітити: Т. В. Башинського [1], О. М. Діденко [2], І. М. Польову [3], Н. А. Супрун [4] та інших.

Проблематика соціальної відповідальності банківських установ значно активізується в умовах кризових явищ та системних нестабільностей в економічній сфері країни. Як зазначає І. М. Польова, соціальна відповідальність банківського бізнесу означає дотримання засад якісного управління та ефективного ведення діяльності, врахування не лише економічної вигоди при веденні бізнесу, а й чинників соціальної стабільності, корисності для території присутності та місцевого населення [3].

Соціальна відповідальність передбачає добровільні дії банківської установи, спрямовані на те, щоб у своїй діяльності врахувати інтереси суспільства, працівників, партнерів та інших стейкхолдерів [2].

У залежності від конкурентної позиції банківської установи на ринку фінансових послуг виділяють наступні рівні управління соціальною відповідальністю: внутрішній, до якого входять реалізація банківською установою соціальної відповідальності перед персоналом (створення